

## III.

A. O solncu pa vemo še veliko manj gotovega, ko o luni, ker solnce nam je še bolj oddaljeno. Topova krogla, ki bi potrebovala do lune 12 dni, potrebovala bi do solnca celih 12 let, in brzovlak, ki bi pripihal do lune v 280 dneh, potreboval bi do solnca čez 300 let. Celó svetloba potrebuje od solnca do nas 8 minut. Solnce je namreč vir vse svetlobe in toplote na zemlji, ter je tudi krogla, ki se suče okrog svoje osi. Z daljnogledom se zapazijo na solncu temne pege, katere se proti eni strani pomikajo, potem popolnoma zgubé, toda zopet prikažejo in ker so v  $25\frac{1}{2}$  dneh na tistem mestu, ko prej, računimo, — da se solnce v  $25\frac{1}{2}$  dneh zavrtí enkrat okrog svoje osi.

Večkrat tudi pravimo, da solnce mrkne. To se zgodi vselej takrat, kadar pride luna tako mej solnce in zemljo, da tej zakrije sveteče solnce. Ker učeni popolnoma poznajo pota lune in zemlje, zračunijo lahko za več let naprej dni, o katerih solnce ali luna mrkne.

Učenjaki navadno trdé, da je solčno teló silno razbeljeno sveteče jedro, ki je obdano s plamenastim ozračjem (puhom). V tem ozračji gori mnogo takih tvarin, ki jih imamo na zemlji, n. pr. železo.

Gotovo je, da od solnca izvira vse življenje na zemlji, in kdo bi dvomil, da solnce tudi ne upliva na notranje človeško življenje. Kdo ni le vesel lepega spomladanskega dné in komu ni tesno pri srcu, ko ne vidi včasi v jeseni po več dni rumenega solnca? Ali ni takrat vsa narava nekako otožna?

B. Res je taka. Ni se tedaj čuditi, da so národi že v starodavnih časih solncu malikovali, in še dandanes živé ljudstva v Aziji, ki solncu božjo čast skazujejo.

## Književnost.\*)

**Mlada leta.** Našej deci napisal Josip Gradačan. V Ljubljani. Ob pisčevih troških natisnili J. Blaznika nasledniki. 1884. Ta zanimiva knjižica obsega prav mično, izvirno tvarino, in sicer: Prihod kraljice. Na domačem holmci in na visokej gori. Na senu. Pod smreko. Ulnik. Doma. Na potu. Vrh hruškovega drevesa. Kako se jazbecu kuri. Kako je človeku pri srci, kekar prvič dihurja sreča. Prosce. Otroci in ptice. — Vse te slike kažejo se bralcu v tako primernih, živih in národnih podobah, da se človek popolnoma čuti, kakor da bi jih resnično gledal. Priporočamo tedaj to knjižico naši nežni mladini, učiteljem in šolskim knjižnicam. Knjižica stane 20 kr. (po pošti 2 kr. več). Kdor si naroči 10 iztisov, dobi jih poštnine proste; kdor jih naroči 20, dobi še dva iztisa po vrhu. Dobiva se pri bukvovezu Bonaču (v Ljubljani na Poljanski cesti, št. 10), kamor naj se blagovolijo tudi pošiljati pismena naročila.

## D o p i s i.

**Z Dunaja.** Tukaj bodo začeli vzpomladi v Hörner-ulici, v III. mestnem okraji, zidati novo šolo, in sicer také zвано dvojnato šolo, katera bo imela prostora za 1800 otrok. Ta šola bo

\*) Popravek. V g. A. Leban-ov spis: „Četrto Berilo za ljudske in nadaljevalne šole“ (glej „Književnost“ v zadnjem „Tov.“ str. 62. in 63.) so se pri tisku vrinile prav neljube napake, katere tu popravljamo. V 17. v. od zgoraj naj se bere „Gregorčič“ mesto: Gregorič; v 18. v. od zg.: Jako mi to prijá, da je . . . , mesto: Kako mi to prijá . . . V 23. v. od zg.: . . . ampak porok nam je še več pedagog . . . mesto: . . . ampak porok nam je še več pedagog . . . V 15. v. od spodaj naj se bere: Slóve pa dr. Lindnerjev izrek také (ne: také): „Man (ne: Mann) kann noch vielseitig der Meinung begegnen, dass an dem Lehrbuche nichts gelegen sei, dass nichts leichter sei, als ein Lesebuch zu machen, dagegen müssen wir bemerken, dass die höchste wissenschaftliche Tüchtigkeit für sich allein zur Abfassung eines guten Lehrbuches nicht ausreiche, und dass hiezu vor allem die Vertrautheit mit den Bedürfnissen der Schule gehöre, die man zunächst bei jenen voraussetzen kann, die da in Schulen lehren (ne: lernen).“

Uredn.